

Allehelgensdag 2017. Matt 5,1-12

Dette er dagen for den dype sorgen, sorgen over et tap eller sorgen over et håp som døde. Dette er også dagen for å sette ord på tørsten etter alt man kanskje aldri får oppleve i dette livet. Jeg kjenner at dette fort blir dagen for de overveldende følelsene og at fallhøyden blir stor for en enkel predikant som neppe har de forløsende ordene å komme med. Men kanskje vi likevel kan ta noen *små* skritt sammen? La oss bruke dagen til å ta turen til kirkegården og besøke våre døde, eller til vår mentale kirkegård der vi har begravd våre brutte forhåpninger, og la oss tillate oss å dvele litt ved tapet. Som Svein Ellingsen sier i et dikt:

*Du snur ditt ansikt og må se tilbake.
Ti tusen ganger skjer det om igjen.
Du går allikevel i livets retning
når du lar sorgen bli din følgesvenn.
Din fot blir ledet over gåters avgrunn,
og i din uro får du eie fred.*

«Du går allikevel i livets retning.» Jeg liker den setningen. Dette er dagen da vi kan gi hverandre litt ekstra oppmerksomhet, ta hverandre ved hånden og leie hverandre noen skritt i livets retning. En komiker sa det slik: «Ikke ha for store drømmer. Sett deg små mål. Hvis du fokuserer for langt fremover, vil du ikke få øye på det vakre som skjer rett ved siden av deg.» (Tim Minchin). Jeg synes det var godt sagt og håper noen vil være med meg på å gå med små skritt i livets retning i dag.

Og kanskje det er dette det handler om når Jesus samler disiplene sine rundt seg for å undervise dem om livet her og nå og om livet på den andre siden av døden.

Dette hellige evangeliet står skrevet hos evangelisten Matteus i det 5. kapitlet. Vi reiser oss for evangeliet.

Da Jesus så folkemengden, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene samlet seg om ham. Han tok til orde og lærte dem:

«Salige er de som er fattige i ånden,
for himmelriket er deres.

Salige er de som sørger,
for de skal trøstes.

Salige er de ydmyke,
for de skal arve jorden.

Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten,
for de skal mettes.

Salige er de barmhjertige,

for de skal få barmhjertighet.

Salige er de rene av hjertet,
for de skal se Gud.

Salige er de som skaper fred,
for de skal kalles Guds barn.

Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld,
for himmelriket er deres.

Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er lønnen dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.

Slik lyder det hellige evangeliet.

Saligprisningene kalles disse løftene hvor Jesus nevner noen av de egenskapene og utfordringene som vennene hans vil måtte regne med hvis de vil gå i hans fotspor. De ville måtte tåle fattigdom, sorg, ydmykelser og urettferdighet. Og *oppgaven* de tok på seg var intet mindre enn å vise barmhjertighet og skape fred. Store mål. Det er tankevekkende at Jesus kunne sette seg så store mål med så begrensede ressurser. Vi snakker om tolv, relativt enkle mennesker, *menn* til og med! Jesus må ha skjønt at det ikke kunne bli tale om noen store, revolusjonerende skritt for å ta menneskeheten i en bedre retning. Her måtte det nødvendigvis gå sakte, så sakte som det går når man må ta ett skritt av gangen og man ikke har all verdens materiale å arbeide med. Vi jobber fortsatt med saken, for å si det sånn. Nå er det oss han vil ha i tale, så hvordan holder *vi* mål i møte med saligprisningene?

Salige er de ydmyke, sier Jesus. Ydmyk, jeg? Neppe. Men iblant blir jeg *ydmyket*. Det kan jeg ha godt av. Tilstrekkelig ydmyket forstår jeg at dette også kan være av det gode. Kanskje leder det meg litt mer i livets retning sammen med noen av dem som virkelig har måttet tåle mange av livets slag.

Salige er de som sørger. Ja, det har jeg også fått oppleve, både en og to ganger, og det kommer sikkert til å skje igjen. Jeg tar små skritt gjennom egen sorg og små skritt sammen med andre som sørger. Det er faktisk fint, det, å gå *sakte* når livet har stanset opp. Vi har tid til litt saktegåing. Livet er langt, sorgen gir dybde. Kanskje kommer vi ut på andre siden og blir trøstet, kanskje her i livet, kanskje i det livet som kommer etter. Jeg håper det.

Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten. Ja, jeg har også hungrer og tørstet etter rettferdighet, jeg har jo tross alt vært tillitsvalgt i fagforeningen. Men jeg har også vært i Limas slum og i slummen på Mbita i Kenya. Jeg har ingenting å klage over. Mitt liv i møte med livene til dem som virkelig har blitt urettferdig behandlet, gjør meg ydmyk, ydmyk og *takknemlig* over at jeg har noe å bidra med! En dag skal de undertrykte og fattige få oppreisning, og på den dagen håper jeg at jeg også får litt *kred* fordi jeg hjalp dem på veien

mot et bedre liv. Jeg tar fortsatt små skritt, for jeg kan ikke bedre, men når jeg deltar i kampen for et bedre liv for våre minste søsken, da vet jeg at jeg går i livets retning.

Salige er de barmhjertige og salige er de som skaper fred, sier Jesus. Jeg er ikke født med barmhjertigheten bankende i barmen, og ikke er jeg alltid like fredelig heller, men glimtvis, - glimtvis! - kan jeg også gjøre gode ting, når jeg blir overveldet av andres nød. Det skjer. Ikke så ofte, for det er så mye annet man kan vende oppmerksomheten mot hvis man for eksempel blir bedt om å donere penger, men iblant får det gode overtaket også i det selvsentrerte mennesket. Som sagt, jeg går med små skritt, men det går fremover, og selv om det noen ganger går bakover, er jeg velsignet med omgivelser som hjelper meg å fokusere i riktig retning.

Nå høres det kanskje ut som om jeg bretter ut livet mitt for dere. Det gjør jeg ikke. Å snakke i jeg-form, er et retorisk grep. Jeg bretter ikke ut livet *mitt* for deg, jeg bretter ut livet *ditt* for deg. Det regner jeg med at du skjønner? Om det jeg sier også gjelder meg, så er det helt tilsiktet.

Vel, vel. «Alt dette er vel og bra,» sa Kristin, vår dirigent, da vi hadde vår ukentlige tekstsamtale i staben her i Østenstad. «Men det å være ren av hjertet, hvem er vel det?» sukket hun. Vi kikket litt på hverandre og så bort. Nei, *ren av hjerte...*

Er det slik at Jesus pålegger oss dette også, et *krav* om å ha et sinnelag som er rent og godt tvers igjennom, aldri tenke en stygg tanke, aldri gå i feil retning?

Den som er ren av hjertet skal se Gud, sa Jesus. Da blir det nok ikke noe snarlig gjensyn med Himmelen og jordens skaper, hverken for oss eller for dem som er gått foran oss, dem vi feirer på en Allehelgensdag.

Som god lutheraner som bare for noen få dager siden feiret 500 årsjubileet for reformasjonen, har jeg fått en tolkningsnøkkel jeg ikke kan være foruten. Den kalles *nåden*. Jeg har fått et nytt blikk for nåden dette året, og det er på tide, for nåden er lett å overse for det religiøse, det flinke, det gode mennesket som prøver alt man kan å gå i livets retning, som jeg så fint har formulert det. Jeg *kan* faktisk ta meg sammen, vise ydmykhet, barmhjertighet, fredelighet og alle de gode egenskapene Mesteren presenterer for sine mest betrodde, *men jeg kan ikke vise fram det rene hjertet*, så det er bra at Jesus minner oss om det i dag. Vi *har* ikke et rent hjerte, noen av oss. Men vi kan *få* det. Og vi *har* det allerede i det øyeblikket vi begriper at nåde er å ta imot noe man ikke har i seg selv.

Og når det gjelder å ta imot det rene hjertet – jeg velger å tolke det som en metafor for den gode samvittigheten man får når man har innsett sin synd og utilstrekkelighet – så gjelder ikke små skritt. Det gjelder bare *ett*, avgjørende skritt, det vi tar når vi sier «Ja takk»: Ja takk, Gud, du som gir meg en ny start når jeg har feilet. Ja takk for at du har oppgaver til meg, jeg skal gjøre så godt jeg kan.

Min viktigste oppgave i dag er å fortelle dette til dere: At vi kan si *ja takk* til et rent hjerte. Det er *gratis*. Det bærer med seg løftet om en gang å få se Ham som ser på oss med sitt gode blikk.

Dessuten skal jeg dele ut nattverden om en liten stund. Det gjør jeg med glede sammen med gode medarbeidere. Saken er at Jesus ikke vil la oss være alene hverken med våre små eller store skritt. Han går med oss, synliggjort i denne lille oblaten dyppet i vin, Jesu legeme og blod. Han gir seg selv til oss, slik vi, når vi tar imot, gir oss selv til ham. Ja takk. Det er nåde. Det er å gå i livets retning. Blir du med?

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var, er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.

Credo ved kor og orkester.